

[Ruth Olsen.]

meget personlige område i dag. Det, man altså i realiteten skulle stemme om, var, om staten skal have ansvaret eller det skulle bæres af den enkelte kvinde selv.

Jeg vil varmt anbefale dette lovforslags vedtagelse, og uden tvungen rådgivning, dvs. jeg anbefaler, at man stemmer imod ændringsforslag nr. 2. Med dette lovforslag vil vi omsider placere afgørelsen dér, hvor den rettelig bør være, hos den enkelte kvinde selv. Alt andet er utåleligt formynderi over for voksne mennesker og ikke acceptabelt i et demokratisk samfund.

Hr. Thestrup begrundede sin holdning i den kendsgerning, at mange mennesker i dette land er modstandere af abort af etiske og religiøse grunde. Ja men denne lov er nu engang kun et tilbud. De, der måtte have en etisk-religiøs begrundet modvilje imod abort, kan undlade at benytte sig af dette tilbud. Disse mennesker skal da ikke forhindre andre mennesker i at have en anden opfattelse og udelukke disse andre i at handle derefter.

Hvad angår en overlæges ret til at nægte at foretage abort på sin afdeling, så anbefaler jeg, at man stemmer for ændringsforslag nr. 4, der, hvis det vedtages, betyder, at overlæger ikke skal have denne ret lovfæstet. Det betyder ikke, at læger ikke skal kunne fritages for at foretage abortindgreb, og sygeplejersker ligeså, hvis de har etiske og religiøse motiver herfor, men dette mener jeg bør fastsættes administrativt ved arbejdstilrettelæggelsen på det enkelte sygehus. Det kan ikke accepteres, at overlægen som juridisk person har lovfæstet ret til at nægte på andre lægers vegne. Derfor anbefaler jeg, at man stemmer for ændringsforslag nr. 4.

Gerda Møller: Der har under dette lovforslags behandling og også ude i landet været talt så meget om kvindens selvbestemmelsesret, som om den gravide kvinde er den eneste, der skal tage stilling. Det er jo langt fra tilfældet. Både læger og sygeplejersker skal også tage stilling. De skal gøre op med sig selv og deres samvittighed, om de mener, at de af religiøse eller etiske grunde kan medvirke til fri abort, som efter manges og også min mening er i strid med respekten for menneskelivet.

Jeg forstår godt, at de kan få samvittighedskvaler, når de med sig selv skal gøre op, om medvirken til fri abort er i strid med det løfte, de aflagde, da de var færdige med deres uddannelse. Derfor vil jeg stærkt anbefale, at man stemmer for ændringsforslag nr. 6 til § 10, som er stillet af venstre og det konservative folkeparti, om, at sygeplejersker eller sygeplejeelever, for hvem det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse at medvirke til svangerskabsafbrydelser, efter anmodning skal kunne fritages herfor. Selv om det er bindende — det har jo også været nævnt her fra denne talerstol — hvad der står i betænkningen, så er jeg i hvert fald mere tryk ved, at det står i loven, for så er jeg helt sikker på, at det er absolut bindende.

Mens læger og socialrådgivere er umiddelbart impliceret i abortspørgsmålet, fordi de bl. a. ofte er rådgivende og dermed kan have et stort medansvar for den afgørelse, som den gravide kvinde træffer, så er sygeplejerskens og sygeplejeelevens rolle en helt anden. Deres rolle begynder først, når afgørelsen er truffet, men den kan til gengæld være ubehagelig nok; det hørte vi jo meget om, da vi i 1970 havde daværende justitsminister Thestrups lovforslag til behandling. Både hr. Johan Nielsen og fru Lis Møller var inde på mange eksempler på sygeplejerskers og sygeplejeelevens ubehag ved at skulle være med ved dette indgreb, som fri abort er.

Det gælder i hvert fald for alle de sygeplejersker, der er ansat ved visse gynækologiske afdelinger, og det gælder også for de elever, der er i turnustjeneste dér.

Hertil siger man så, at sygeplejersker, der ikke vil medvirke til fri abort, kan lade være med at søge stilling de steder, hvor indgreb foretages. Jeg kan ikke gå med til denne indskrænkning i deres erhvervsudøvelse; det kan jo ofte betyde, at de pågældende så ingen adgang har til de gynækologiske operationsstuer. Sygeplejersken og sygeplejeeleven må efter min mening have lige så stor ret til selvbestemmelse som den gravide kvinde. De har jo i hvert fald ikke noget ansvar for, at selvbestemmelsesretten for mange kvinder kan være svær at administrere på det tidspunkt, hvor de alvorligt burde betænke, at de har den.

Med hensyn til selve lovforslaget kan jeg